

MARIA KOMISARCZYK
doktorantka, Instytut Pedagogiki KUL

WARSZTATY LOGOPEDYCZNE
„WSPOMAGANIE ROZWOJU MOWY DZIECI
JAKO MISJA NAUCZYCIELA-PEDAGOGA”
Lublin, 6, 13, 17 marca 2015

THE REPORT OF THE SPEECH THERAPY WORKSHOPS
„SUPPORTING THE DEVELOPMENT
OF CHILDREN’S SPEECH AS A TEACHER-EDUCATOR MISSION”
Lublin, 6, 13, 17 March 2015

Wiedza i świadomość nauczyciela mają istotne znaczenie w podejmowaniu innowacyjnych działań przyczyniających się do integralnego rozwoju wychowanka. W pracy pedagogicznej niezbędne staje się permanentne kształtowanie twórczych osobowości nauczycieli, przejawiających się w całościowym odniesieniu do człowieka jako osoby. Szczególnie ważny w życiu człowieka jest rozwój mowy, który umożliwia prawidłowy rozwój poznawczy, społeczny i emocjonalny. Młodzi nauczyciele wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej powinni być uwrażliwieni na podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie rozwoju mowy oraz innowacyjnej pracy i twórczego rozwiązywania problemów w tym zakresie.

Wyrasta więc zadanie stworzenia studentom pedagogiki szansy poszerzenia swojej wiedzy z zakresu logopedii. Ta szansa tkwi między innymi w organizacji warsztatów, których uczestnikami będą studenci pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Stąd w roku akademickim 2014/2015 kierowana przez prof. dr hab. Krystynę Chałas Katedra Dydaktyki i Edukacji Szkolnej KUL we współpracy z Katedrą Pedagogiki Specjalnej KUL zorganizowała warsztaty logopedyczne pod ogólnym tytułem „Wspomaganie rozwoju mowy dzieci jako misja nauczyciela-pedagoga”.

Celem warsztatów było wyposażenie studentów w umiejętność dostrzegania nieprawidłowości pojawiających się we wczesnych etapach rozwoju dzieci (zwłaszcza zaburzeń rozwoju mowy) oraz twórczego kreowania działań profilaktycznych w tym zakresie. Osoby biorące udział w warsztatach, dzięki zdobytej wiedzy, będą miały możliwość szybszego dostrzeżenia dzieci z grupy ryzyka i skierowania ich na pogłębioną diagnozę do specjalistów. Współcześnie pedagogzy stykają się z szerokim spektrum zaburzeń wśród dzieci – wiele z nich objawia się zaburzeniami mowy. Każdy pedagog powinien posiadać wiedzę umożliwiającą mu szybkie i właściwe reagowanie na pojawiające się i niepokojące zjawiska w zakresie mowy i wymowy dzieci. Taką wiedzę i umiejętności studenci zdobyli na warsztatach logopedycznych

organizowanych przez Katedrę Dydaktyki i Edukacji Szkolnej we współpracy z Katedrą Pedagogiki Specjalnej KUL.

Podczas warsztatów studenci zapoznali się z podstawową wiedzą teoretyczną z zakresu typologii zaburzeń mowy, poznali charakterystykę najczęściej pojawiających się wad wymowy oraz uświadomili sobie, jak ważną rolę w rozwoju mowy dzieci odgrywa nauczyciel-pedagog. Mieli również możliwość osobistego doświadczenia różnorodnych zabaw i ćwiczeń logopedycznych stymulujących rozwój mowy dziecka oraz działań profilaktycznych zapobiegających powstawaniu zaburzeń komunikacji językowej. Istotne było także uwrażliwienie studentów na istotę współpracy środowiska szkolnego, specjalistów i rodziców w zakresie wspomagania rozwoju mowy dzieci. Podczas warsztatów studenci mieli możliwość skonsultowania pojawiających się niejasności i uzyskania odpowiedzi na pytania. Podjęto na forum grupy liczne rozmowy i dyskusje. Osoby prowadzące konfrontowały przekazywaną wiedzę z sytuacjami pojawiającymi się w życiu i odnosiły się do osobistych doświadczeń zawodowych.

Problematyka warsztatów została ujęta w trzy bloki tematyczne: „Logopedia jako nauka o biologicznych uwarunkowaniach języka i zachowań językowych”, „Najczęstsze zaburzenia mowy i ich charakterystyka”, „Metody i formy działań profilaktycznych”. Program obejmował 15 godzin dydaktycznych i został podzielony na trzy pięciogodzinne spotkania. W warsztatach wzięło udział 34 studentów pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Warsztaty prowadzone były przez doktorantki Katedry Pedagogiki Specjalnej (mgr Agnieszkę Dziedzic, mgr Beatę Uhlig-Garlewicz) oraz Katedry Dydaktyki i Edukacji Szkolnej (mgr Marię Komisarczyk), które są aktywnymi zawodowo logopedami i neurologopedami.

Pierwszy moduł warsztatowy odbył się 6 marca 2015 roku. Dotyczył on głównie zagadnień teoretycznych, obejmujących podstawową wiedzę z zakresu logopedii. Omówione zostały najważniejsze typologie zaburzeń mowy według S. Grabiasa, L. Kaczmarka oraz I. Styczek. Przedstawiono przedmiot logopedii oraz fundamentalne zadania jakie pełni logopeda w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Szczegółowo zaprezentowano rozwój mowy dziecka od urodzenia do 6 roku życia (z uwzględnieniem rozwoju w okresie prenatalnym).

Drugie spotkanie odbyło się 13 marca 2015 roku. Poruszone na nim zagadnienia obejmowały charakterystykę najczęstszych zaburzeń mowy oraz ich przyczyn: sygmatyzm i jego formy, rotacyzm i jego formy, kappacyzm, gammacyzm, lambdacyzm, niepełność mowy, mutyzm, opóźniony rozwój mowy, ankyloglosja, wady zgryzu, nieprawidłowe połykanie, tor oddechowy, niedosłuch. Omówiono także problematykę powszechnie występującego u dzieci trzeciego migdała, który niesie ze sobą wiele powikłań i związanych z tym zaburzeń artykulacyjnych. Podczas warsztatów zaprezentowano szereg filmów przedstawiających poszczególne nieprawidłowości. Taka forma zobrazowania zaburzeń umożliwi przyszłym nauczycielom szybsze wyodrębnienie dzieci z grupy ryzyka i skierowanie ich na poszerzoną diagnozę.

Trzeci moduł odbył się 17 marca 2015 roku. Miał on formę warsztatową. Omówiono metody i formy działań profilaktyki logopedycznej. Zaprezentowano (z aktywnym udziałem uczestników) praktyczne sposoby wspomagania prawidłowego rozwoju mowy u dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym (ćwiczenia ogólnorozwo-

jowe, słuchowe, artykulacyjne, oddechowe) – studenci samodzielnie wykonywali ćwiczenia i pomoce logopedyczne do ćwiczeń. Poruszono również zagadnienie dotyczące istoty współpracy nauczyciela edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej z innymi nauczycielami, specjalistami i przede wszystkim rodzicami. Uwrażliwiono studentów na formę aktywnej współpracy, która umożliwi kompleksowe wsparcie wychowanków w ich rozwoju.

Zwieńczeniem cyklicznych spotkań warsztatowych było ich podsumowanie przez dr Martę Buk-Cegiełkę (adiunkta Katedry Dydaktyki i Edukacji Szkolnej), połączone z uroczystym rozdaniem zaświadczeń udziału w warsztatach.

Mając na uwadze duże zainteresowanie uczestników warsztatów, planowana jest ich kontynuacja w kolejnych latach, a ich formuła zostanie poszerzana i dostosowywana do potrzeb i oczekiwań uczestników.

KATARZYNA A. BRZUSZKIEWICZ
doktorantka, Instytut Pedagogiki KUL

WYJAZD DO POLSKIEJ SZKOŁY SEN W DUBLINIE 6-15 lutego 2015

W dniach 6-15 lutego 2015 roku odbył się mój wyjazd do Polskiej (sobotniej) Szkoły SEN w Dublinie. Był on zrealizowany w ramach realizacji zadania badawczego pt. „Funkcjonowanie w aksjosferze szkolnej dzieci i młodzieży w polskich szkołach w Irlandii”, którego celem jest ukazanie aksjologicznych podstaw, pełnienia funkcji polskich szkół w Irlandii, jako źródła budowania hierarchii wartości dziecka.

Wyjazd poprzedzony został mailową prośbą do szkół polskich w Irlandii, dotyczącą możliwości odwiedzenia polskich placówek oraz przeprowadzenia w nich badań empirycznych. Informacja zwrotna została uzyskana jedynie od dyrektora Polskiej Szkoły SEN w Dublinie, mgr. Tomasza Bastkowskiego, który wyraził zgodę na realizację badań oraz zaobserwowanie specyfiki funkcjonowania placówki. Podczas pobytu pomocą służyła manager, mgr Agnieszka Matys, która udzielała wszelkich informacji na temat funkcjonowania placówki.

Podczas wizyty w placówce przeprowadzone zostały badania empiryczne metodą sondażu diagnostycznego, za pomocą techniki ankiety, zaś narzędzie stanowiły: kwestionariusz ankiety dla uczniów oraz kwestionariusz ankiety dla nauczycieli. Kwestionariusz ankiety skierowany do uczniów składał się z pytań, które skupiały uwagę